

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/10/2004

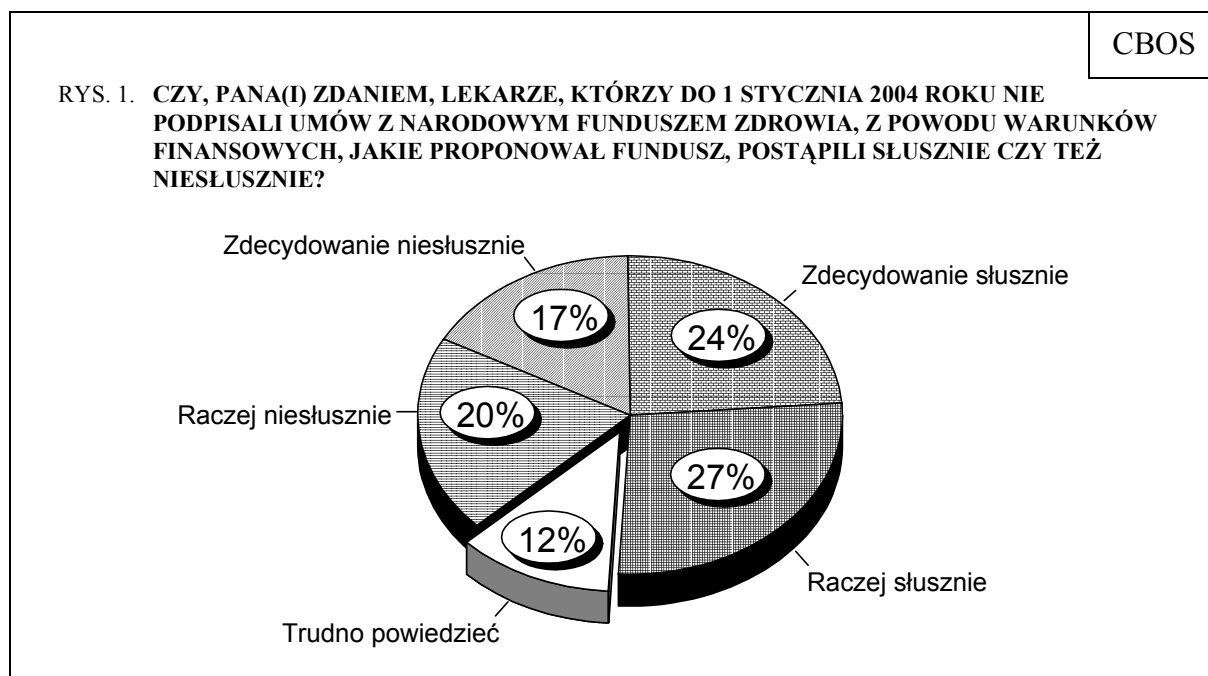
OPINIE O KONFLIKCIE MIĘDZY LEKARZAMI A NARODOWYM FUNDUSZEM ZDROWIA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W społeczeństwie przeważa opinia¹, że w konflikcie między lekarzami a NFZ słusność mieli lekarze. Nieco ponad połowa Polaków (51%) uważa, że lekarze, którzy nie chcieli się zgodzić na proponowane im przez NFZ warunki finansowe i nie podpisali kontraktów na świadczenie usług zdrowotnych zamykając swoje przychodnie, postąpili słusnie. Przeciwnego zdania jest blisko dwie piąte ankietowanych (37%), którzy zapewne mieli na uwadze przede wszystkim to, że lekarze pozbawili swych pacjentów opieki i zmusili do szukania jej gdzie indziej. Co ósmy badany (12%) nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie.

Warto podkreślić, że w przeszłości w przypadku podejmowania przez lekarzy strajku z powodów finansowych opinia społeczna była zdecydowanie przeciwna zachowaniom, które

pozbawiały pacjentów opieki². Natomiast same postulaty finansowe dotyczące płac w służbie zdrowia uzyskiwały znaczne poparcie - zwłaszcza, gdy dotyczyły pielęgniarek.

Czy nowa sytuacja, tj. sprywatyzowanie znacznej części podstawowej opieki zdrowotnej w postaci tzw. praktyk lekarskich, zmieniła nastawienie społeczeństwa do powinności lekarza czy też może stosunek mediów do konfliktu między lekarzami a NFZ ukształtował społeczne opinie w tej konkretnej kwestii? Trzeba pamiętać, że w pytaniu nie wspominaliśmy o zamykaniu przychodni i nieudzielaniu pomocy z powodu niepodpisania umów, co mogłoby wpłynąć na opinie badanych.

Společne poparcie dla postawy lekarzy wyraźnie rośnie wraz z poziomem wykształcenia, zależy również od wielkości miejsca zamieszkania, a także deklarowanej orientacji politycznej (zob. tabele aneksowe). Im bardziej na prawo sytuują ankietowani swoje poglądy na skali lewicowości-prawicowości, tym częściej uważają, że lekarze postąpili słusznie, a im bardziej na lewo - tym częstsze są opinie, że niesłusznie.

Do grup społeczno-zawodowych, wśród których poparcie dla postępowania lekarzy jest najczęstsze, należą przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz pracujący na własny rachunek poza rolnictwem. Natomiast najwięcej negatywnych opinii na temat postawy lekarzy jest wśród ankietowanych o najniższych dochodach na osobę w rodzinie, robotników niewykwalifikowanych, pracowników fizyczno-umysłowych, rencistów, emerytów oraz bezrobotnych.

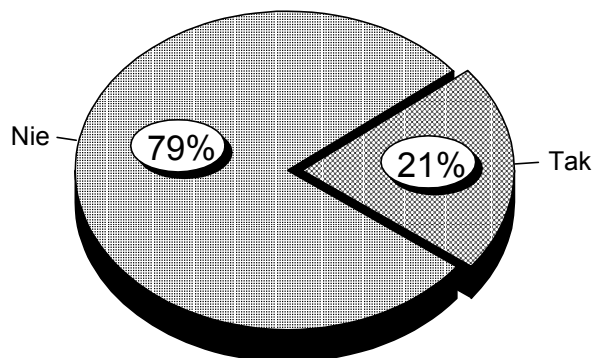
TRUDNOŚCI W UZYSKANIU ŚWIADCZEŃ MEDYCZNYCH NA POCZĄTKU STYCZNIA

W pierwszych dniach stycznia nieco ponad jedna piąta ogółu badanych (21%) korzystała lub chciała skorzystać z porady lekarskiej bądź innych usług medycznych w ramach ubezpieczenia zdrowotnego.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (164) przeprowadzono w dniach 9-12 stycznia 2004 roku na liczącej 1057 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikaty CBOS: „Stosunek do protestów w służbie zdrowia”, luty 1999; „Po strajku generalnym - opinie o protestach w służbie zdrowia”, marzec 1999; „Strajki i protesty pielęgniarek”, styczeń 2001 (wszystkie w opracowaniu W. Derczyńskiego).

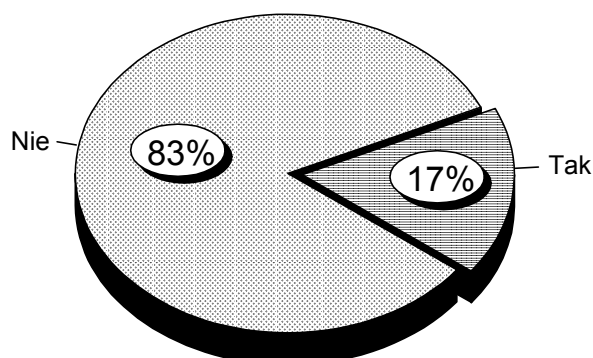
RYS. 2. CZY Z POWODU CHOROBY LUB STANU ZDROWIA SWOJEGO BĄDŹ DZIECKA KORZYSTAŁ(A) PAN(I) ALBO TEŻ CHCIAŁ(A) PAN(I) SKORZYSTAĆ W OSTATNIM OKRESIE, TZN. OD 1 STYCZNIA NOWEGO ROKU, Z USŁUG LEKARZA LUB INNYCH ŚWIADCZEŃ MEDYCZNYCH W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO?

Co szósty pacjent korzystający na początku stycznia ze świadczeń medycznych lub chcący z nich skorzystać (17%) zadeklarował, że miał kłopoty z ich uzyskaniem. (Grupa ta stanowiła 3,5% ogółu badanych.) Należy jednak podkreślić, że tylko część kłopotów i trudności, jakie mieli ankietowani, wynikała z niepodpisania umów między lekarzami a NFZ i zamknięcia przez nich przychodni.

Odpowiedzi osób korzystających ostatnio ze świadczeń w ramach ubezpieczenia zdrowotnego lub chcących z nich skorzystać (N=221)

RYS. 3. CZY KORZYSTAJĄC ALBO CHCĄC SKORZYSTAĆ Z PORADY LEKARSKIEJ LUB INNYCH ŚWIADCZEŃ MIAŁ(A) PAN(I) KŁOPOTY Z ICH UZYSKANIEM CZY TEŻ NIE?

Analiza odpowiedzi na pytanie, na czym polegały te kłopoty lub trudności, dowodzi, że tylko w przypadku nieco ponad jednej czwartej tych, którzy mieli trudności (27%), wiązały się one z zamknięciem przychodni bądź nieprzyjmowaniem pacjentów w ramach ubezpieczenia. Stanowią oni 4,5% ogółu pacjentów z tego okresu i 0,9% ogółu badanych. Odsetek rzędu 1% w badaniach realizowanych na reprezentatywnej próbie dorosłych mieszkańców Polski odpowiada ok. 280 tys. osób. Można zatem szacować, że w skali kraju około 250 tys. pacjentów miało trudności w uzyskaniu porady lekarskiej lub innych świadczeń wskutek braku umów między lekarzami a NFZ.

Ponadto pacjenci napotykali innego rodzaju trudności, np. takie, jakich zwykle doświadczają: odmowy skierowania do specjalisty lub na badania specjalistyczne, długie kolejki, zapisy do specjalistów na odległe terminy³.

Okazało się też, że prawie trzy piąte tych, którzy mieli trudności z uzyskaniem porady lekarskiej lub innego świadczenia w ramach ubezpieczenia, ostatecznie je uzyskało. Można przypuszczać, że na ogół byli to ci, którzy napotkali zamknięte drzwi swojej przychodni, a nie np. pacjenci, którym odmówiono skierowań bądź też zapisano ich na odległe terminy (w momencie realizacji badania nie mogli wiedzieć, czy uzyskają świadczenie).

Jak można było oczekiwać, doświadczanie trudności w uzyskaniu świadczeń medycznych w pierwszych dniach stycznia miało wpływ na oceny postępowania lekarzy, którzy nie podpisali umów z NFZ. Pacjenci mający trudności w uzyskaniu świadczeń dużo częściej niż ci, którzy ich nie mieli, uważają, że lekarze postąpili niesłusznie (odpowiednio: 57% i 36% wskazań).

Opracował
Włodzimierz DERCZYŃSKI

³ Zob. komunikat CBOS „Opinie o opiece zdrowotnej”, styczeń 2004 (oprac. W. Derczyński).

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, lekarze, którzy do 1 stycznia 2004 roku nie podpisali umów z Narodowym Funduszem Zdrowia, z powodu warunków finansowych, jakie proponował Fundusz, postąpili słusznie czy też niesłusznie?

	(%)			
	Słusznie	Niesłusznie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	51	37	12	1057
Płeć				
Mężczyźni	53	35	12	507
Kobiety	49	38	13	550
Wiek				
18-24 lat	55	35	11	159
25-34	53	35	12	191
35-44	54	37	9	186
45-54	55	35	10	216
55-64	54	38	9	127
65 lat i więcej	36	39	25	179
Miejsce zamieszkania				
Wieś	44	40	17	398
Miasto do 20 tys.	50	41	9	129
20-100 tys.	58	35	7	207
101-500 tys.	54	35	11	200
501 tys. i więcej mieszk.	60	27	13	124
Wykształcenie				
Podstawowe	45	35	19	301
Zasadnicze zawodowe	46	44	10	275
Średnie	55	34	10	366
Wyższe	62	30	9	115
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	62	32	6	68
Prac.umysł.niż.szczębla	64	30	6	106
Pracownicy fiz.- umysł.	40	45	15	76
Robotnicy wykwalifikowani	55	35	10	90
Robotnicy niewykwalifik.	39	45	17	35
Rolnicy	52	35	12	56
Pracujący na własny rach.	62	27	11	46
Bierni zawodowo				
Renciści	42	41	17	111
Emeryci	42	39	19	204
Uczniowie i studenci	54	34	11	83
Bezrobotni	54	39	7	124
Gospodynie domowe i inni	57	29	14	57
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	53	38	10	174
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	61	32	8	78
sekt. pryw. poza rolnict.	53	35	12	177
prywatnym gosp. rolnym	51	34	15	54
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	43	46	11	126
300-399	59	31	10	81
400-599	49	42	9	190
600-800	52	37	11	172
Powyżej 800 zł	60	29	11	208
Ocena własnych war. mater.				
Złe	51	35	15	328
Średnie	48	38	13	472
Dobre	55	36	8	257
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	63	24	13	65
Raz w tygodniu	49	38	13	552
1-2 razy w miesiącu	52	36	13	125
Kilka razy w roku	53	39	8	185
W ogóle nie uczestniczy	49	36	14	128
Poglądy polityczne				
Lewica	47	49	5	200
Centrum	52	37	11	305
Prawica	63	29	8	261
Trudno powiedzieć	42	34	23	288